Ч. 251. (422). Львів, Пятниця, дня 13. жовтня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В зайнятих теріторіях 4 коп.

Виходить що дня ранo кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 м.-р.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописі приймається ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку, а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

З німецького сойму.

Нетерпеливо всіми приклонниками конституційного житя, не тільки в Німеччині, але й у нашій державі вижидане чергове засідане загально-німецького сойму, не завело тих віщовань, які про нього з гори укладали найповажнійші орґани публичної опінії осередних держав.

Величезне заінтересоване питанем, як тим разом усталять ся народні настрої широких горожанських мас, по перенесеню їх з усіх просторів Німеччини в богато тіснійшу тепер підчас війни, як колинебудь перед тим парляментарну салю, було вповні зрозуміле. Вплинуло на се передовсім теперішне зріжницьоване поглядів широких сфер на воєнне положене і злучені з тим справи найважнійшої може адміністрації апровізаційної і взагалі економічної, дальше нова ера світової війни, що настала з розвиненем як найживійшої діяльности підводних суден Німеччини, вкінци ритмічне фільоване сімпатій і антіпатій в посольських кругах і в народних масах Німеччини до особи Бетмана-Гольвеґа на становиську німецького канцлєра.

Усі ті три найважнійші появи збірного німецького житя в його найновійшій фазі мусіли зазначити ся виразно і на трибуні заг.-німецького сойму. І тому ніяких несподіванок не було і впрочім в такій вишколеній і добре зорґанізованій нації, як Німці, не могло бути.

Хиба не тяжко було предвидіти, що в тих условинах, в яких саме зібрав ся німецький сойм, правліне, і його передовий конституційний керманич знайдуть і своїх критиків і рівночасно своїх приклонників без застережень. І можна було напевно теж припускати, що постійно зростаюча в цілій Европі туга до мира і аґітація, розведена за ним на соціяльно-демократичних і взагалі більше або меньше мирно настроєних зїздах, які відбули ся останними часами на невтральних теріторіях — настроять промови представників деяких ґруп в справі мира більше виразно як досі. Німецька соціяльна демократія зазначила найвиразнійше своє становисько до проблєму, чи задержати заанектовані теріторії, чи ні, і висказала ся в тій справі недвозначно, підчеркуючи засаду, що в будучім усталюваню державностий на спірних теріторіях повинна би обовязувати передовсім засада етноґрафічно-національна. Німецькі націоналістичні сторонництва навпаки, дали досить виразний вислів своїм симпатіям для ідеї анексійної.

Рівнорядно з тим дало ся запримітити на першім засіданю і становисько поодиноких ґруп в справі прискореня мира: соціялісти більше пересвідчені, що ціла ініціятива в тім напрямі в даних обставинах можлива не лише по стороні Анґлії, як се досі нераз уже зазначувано провідними мужами політики і стратеґії осередних держав.

Стверджене се, то один з найважнійших моментів першого засіданя заг.-німецького сойму.

Світова війна.

Відручне письмо цісаря Вільгельма до Вільзона.

ВАШІНҐТОН. Німецький амбасадор ґр. Берисдорф передав президентови Сполучених Держав Півн. Америки відручне письмо цісаря Вільгельма, перевезене імовірно одним зі славних підводних суден, що останними часами відбули під Атлянтиком подорож з Німеччини до Америки, переломлюючи анґлійську бльоканду. З того приводу почали ширити ся в жадібній сензацій американській пресі безосновні чутки, що німецький цісар предложив Вільзонови поробити перші приготованя для навязаня мирових переговорів. Супроти сього стверджує німецька амбасада, що відручне письмо цісаря Вільгельма відповіло лише на американські запити в справі стану апровізаційних справ цивільного населеня в окупованій Польщі. Окрім того ґр. Берисдорф обговорював з президентом Вільзоном лише справу плавби підводних суден на прибережних американських водах.

Замах на російський військовий поїзд.

КОПЕНГАҐЕН. „Русскій Вѣстник“ подає відомість, що останними днями на зелізничім двірци в Києві підчас переїзду військового поїзду з амуніцією наступив сильний вибух. Більша частина усіх возів вилетіла у воздух. Сам

До історії румунської зради.

(Конець).

Наслідком сього був Чернін 10. марта на довшім послуханю в короля, який сказав, що побоюваня російського переходу є безосновні, і додав, що Росіяни добре знають, що впали би вистріли, коли би вони сього пробували. До звідомленя про послухане Чернін додає, що не сумніваєть ся в сім, одначе небезпека лежить в злій волі Братіяну, який не хоче поробити енерґічних запобігаючих заряджень, як також в анархічних відносинах в краю й війську.

Дня 12. мая в розмові з Черніном Братіяну каже, що вважає правдоподібним, що швидко настане мир на основі status quo, а тоді Румунія буде рада, що не вдала ся в війну. Розторощаюче поражене котроі-небудь ґрупи держав могло би наступити аж в далекій будучности, отже Румунія, яка не могла би видержати війни, що тягнула ся би роками, в кождім разі може ще ждати й розглядати ся. Тимчасом робить вона добрі інтереси. Румунія казала догадувати ся, що знищене монархії вважає за можливе, а знищене Росії за неможливе, отже тривке посідане Семигороду дасть ся подумати, а тривке посідане Бесарабії ні. Чернін пригадав союз і вказав на те, що наше поражене є виключене. А співділане з нами по віднесеню побіди є утопією.

Дня 26. мая король перед Черніном говорив словами, повними подиву, про нашу офензиву в Італії, але сказав, що чинне співділане з нами є тепер неможливе.

Дня 10. червня під неприсутність ґр. Черніна, який виїхав був до Відня, посол Водіянер доносить, що петроградські звідомленя про успіхи російської офензиви викликають обурене. 12. червня ґенеральний консуль доносить з Ґалацу те саме; відомість про прихід малого відділу російських військ скріпляє також русофільську аґітацію. Про прихід тих військ посол Водіянер був доніс уже попереднього дня.

Дня 17. червня. Братіяну в розмові з Черніном, який жадав постарати ся, щоби проба переходу не повторила ся, признає, що поступок Росіян можливо був пробним бальоном, щоби побачити, чи Румунія дозріла вже до чинного виступу. Повтореню сього запобіжить він усякими способами. Король, який приняв ґр. Черніна на приватвім послуханю, сподіваєть ся швидкого спиненя російської офензиви.

В звідомленю ґр. Черніна з 19. червня сказано між ин.: Що може стати ся, щоби вплинути на Братіяну в напрямі проволоки, те станеть ся. Дипльоматична праця може відсунути небезпечні кроки Румунії, але їх не унеможливить в останній інстанції. Факти, витворені гарматами, є богато сильнійші як дипльоматичні штуки, отже тим фактам належить ся останнє слово й вони рішать.

В звідомленю з дня 25. червня Чернін по послуханю в короля каже: Я переконаний, що Румунія вже інтензивно веде переговори з антантом та що нові російські побіди спричинять, що положене стане тут дуже критичне.

Дня 28. червня Чернін довідуєть ся, що домаганя Братіяну в переговорах з антантом мають бути меньше більше такі: загальна офензива антанту і діяльний побідний похід Росіян, ослонене задів від Болгарії, признане Семигороду, Банату й Буковини, виповіджене війни Румунією тільки монархії, а не Німеччині, доставлене муніції й артілєрії для Румунії. Чернін каже, що критична стадія в намірах Братіяну припаде меньше більше на другу половину серпня, під умовою, що військове положене, представить зраду як можливу.

Дня 30. червня Чернін повторяє ту думку і на підставі нової розмови з Братіяну думає, що той від початку війни ніколи не мав ще такої охоти покинути невтральність, як тепер. Братіяну зазначує, що війна зближаєть ся до кінця, і думає, що людський матеріял осередних держав є вже вичерпаний, а людський матеріял антанту, особливо Росії не може вичерпати ся.

Дня 7. липня Чернін довідуєть ся, що держави антанту казали сказати румунському правительству, що коли Румунія тепер не виступить, то антант при заключеню мира не буде журити ся Румунією.

Дня 18. липня Буріян повідомляє Черніна, що має певні дані, що Братіяну знов веде виміну думок з кабінетами антанту що до умов приступленя до антанту. Поручаєть ся ще раз поклaсти королеви перед очи морально пригнітаюче значіне такого яркого зломаня даного слова. Того самого дня Буріян представляє амбасадорови в Берліні кн. Гогенльоге погляд на

будинок зелізн. двірця сильно ушкоджений. Богато осіб убитих і ранених.

Є загальне пересвідчене, що причиною вибуху був не припадок, а замах противників війни.

Італійське підприємство.

ВІДЕНЬ. Тутешна преса стверджує, що Італійці в першім дни своєї великої офензиви, яку від довшого уже часу заповідали і сильно реклямували в пресі антанту, розвинули визначну діяльність технічних середників війни. Зазначує ся тут особливо їх нова артилерія, метавки мін великого калібру і ґранати, наповнені трійливими ґазами. Мимо того перший день нової офензиви приніс їм, як відомо з вчерашнього звідомлення, лише незначні успіхи. Та се певно не перешкодить талановитій спілці Конан-Дойль — Д'Анунціо розтрубити їх в цілім світі як величезну італійську побіду. Не даром же Конан-Дойль покинув свого друга Шерльока Гольмса, щоб відвідати боєвий фронт в горах Красу. Кадорна числить мабуть на се, що Дойль, котрий стілько літ займав ся славнозвісним героєм вломів, викаже спеціяльно великий хист в оцінюваню методу, примінюваних італійським штабом для насильного отворення „дверий до Відня" в Красі й Альпах.

Битва під Кронштатом.

Про тридневну битву під Кронштатом подають ще такі подробиці: Друга румунська армія була побита насамперед на західнім краю „Ліса Духів" дня 5. с. м. Мала вона надію, що знов стане до бою по обох сторонах Кронштату, бо стягнено було туди значні помічні відділи. Але вже дня 7. с. м. румунські задні сторожі, котрі хотіли виграти на часі у східних окраїн „Ліса Духів", були виперті остро переслідуючими союзними військами.

Ще того самого дня союзні війська дійшли до становиськ на узгірях, де Румуни ставили як найзавзятійший опір та робили зусиля протинаступом положити кінець переслідуваню.

Дня 8. с. м. рано здобуто кінцеву частину Кронштату. В самім місті розгоріла ся завзята боротьба на улицях і по домах; тривала вона 24. годин. Ранком дня 9. с. м. справа була порішена. Неприятель уступив перед подвійним окриленем від заходу, зі сторони Терцбурґа і від пів. сходу — на Сас—Германі.

Криваві втрати неприятеля в тій битві знов були дуже великі; до них треба дочислити ще 1175 полонених. Між 25 здобутими арматами є 9 тяжких і 4 десятьцентиметрових і 810 ваґонів, наладованих — майже всі — живністю, а деякі з них також убранями.

Становисько нового грецького кабінету.

ЛЮҐАНО. Італійським днєвникам доносять з Атен, що новому грецькому кабінетови надають лише характер міністерства до веденя аґенд на услугах чотирдержавного порозуміня, заразом одначе витикають йому богато річий. Сподівають ся, що кабінет Лямброса не розпічне нових кроків що-до заграничної орієнтації Греції та що орієнтація та — згідно з волею короля і народу — позістане невтральною. Преса Венізельоса відразу заняла становисько опозиційне до кабінету Лямброса і сподіє ся узнаня державами порозуміня тимчасового правительства Венізельоса, Кондуріотіса і Данґліса, що прибули до Солуня; одначе заінтересоване тимчасовим правительством з боку союзників стає, здаєть ся, чим-раз меньшим, бо не в стані воно зібрати значнійшої військової сили, а самого Венізельоса вже не оцінюють так високо, як передтим, скоро не зміг він навіть в Атенах здобути належний вплив та уступив з атенського терену.

БЕРН. До днєвника „Temps" доносять з Атен: Міністерство буде оминати обговорюванє політики Греції і обмежить ся до полагоджуваня біжучих справ, а також виповнить зобовязаня, приняті Грецією супроти антанту.

Новий грецький кабінет.

ЛЬОНДОН. Днєвникови „Times" доносять з Атен: Новий кабінет має такий склад: Лямброс — президія і просвіта, Зальокастас — заграничні справи, Тзельос — внутрішні справи, Дракос — війна, Даміанос — маринарка, Тзанотульоас — скарб, Аґиропульос — зелізниці, справедливість і торговля.

Болгарське звідомлене.

З дня 11. жовтня.

Македонський фронт: Від озера Преспа до Черни слаба діяльність артилерії. Над Черною звичайний арматний огонь, котрий від часу до часу на північний схід від села Скочівір побільшував ся. Ми обсадили знов Брод і відперли кілька нічних наступів. На стоках Нідзи-Планіва ми прогнали дві неприятельських компанії, котрі пробували посунути ся наперід на захід від Доброполя. В долині Моґленіци звичайна, боротьба арматна і мінова. На захід від Вардару слабий арматний огонь і потички висунених в напрямі села Ґаджі Байрамліе відділів. Огнем і боротьбою на баґнети при наступі ми знищили дві неприятельські компанії. На схід від Вардару у підніжя Белясіца-Планіна місцями відосібнені арматні стріли. Коло побережа Еґейського моря неприятельський кружляк без наслідків острілював узгіре на північ від Кавалї.

Румунський фронт: Над Дунаєм коло Відина слаба діяльність артилерії. Наші батерії примусили неприятельські батерії замовкнути. В Добруджі на захід від зелізниці Добрич-Меджідіє спокій. Коло побережа Чорного моря неприятельський контр-торпедовець острілював м. Манґалію.

Російське звідомлене.

З дня 9. жовтня.

Західний фронт: В напрямі Володимира Волинського тривали далі завзяті бої в околицях Затуря, Шельвова і Бубнова. Місцями наші війська переломили неприятельські лінії і усадовили ся на здобутих становисьвах. На схід від Бережан неприятель в околиці на полудень від Шибалина перейшов до офензиви. Відперто його огнем. По незвичайно завзятій боротьбі на баґнети ми здобули там висунений наперід австрійський рів. Дня 4. с. м. над Бистрицею Солотвинською в околиці села Звиняч звідуни одного з наших славних полків тихцем зближили ся до неприятельського рову. Запримітивши, що рів не був охоронений дротяними перегородами, вони вдерли ся до рову, маючи намір заскочити неприятеля, але неприятель мав чисельну перевагу, оточив наших смільчаків і взяв в полон 8 звідунів враз з підпоручником Волосатовим. Для визволення полонених вислано компанію, але не була вона в стані дістати ся до захоплених звідунів і цофнула ся. Згідно з зізнаньями певного австрійського офіцира, котрий перейшов до нас, Волосатов і згаданих 8 звідунів не піддали ся, але бороли ся до остатного вояка проти переважаючої сили. Волосатов і 7 звідунів полягли славною смертю. Волосатова поховано коло села Хлібівки, в місцевости, котра є в руках у неприятеля, 8 верст на полудневий захід від Богородчан над Бистрицею Солотвинською.

В Добруджі війська наші укріпили ся на здобутих вчера становиськах. На Чорнім морі дня 6. с. м. наші торпедовці зробили виправу до Самсуну і Синопу, де затопили 58 великих і малих кораблів, приволікли човни з кукурудзою до Севастополя; взяли в полон 40 людий.

З дня 10. жовтня.

Західний фронт: Нічо важного.
В Добруджі. Нічого важного.

Між двома рострільними.

(Допись з під боєвої лінії).

Був чудовий день, уповний всіми зрілими чарами осени. Природа пишалась у світлі, красках, наче не бачила тих дрібних постатий, що підігали до себе, що сховані в ямках, виповнювали простір сухим тріском крісових стрілів. На великій рівнині розрізаній рікою гремілі від кількох днів всі роди експльозій.

Над рікою висів на двох філярах зелізничий міст, побіч него у віддаленю двайцятьох кроків, два дорогові. Побіч мостів видно було кільканайцятьох пionірів, що з двома офіцирами мали їх підпалити і знищити. Перед пятьма годинами переїхали армати, а перед годиною перейшли послідні відділи піхоти.

І опісля по довгій безперерывній стрілянині, замовк огонь піхоти, по якім слідував гук. Побіч мостів був мертвий спокій. Міни були готові. Нараз на право від моста в напрямі зелізничого, насипу, що в тім місци скручував на полудне, загомоніли стріли звичайних і машинових крісів. Рівночасно кругом нас зачались сипати кулі, що падаючи в землю і каміне, трі-

---

положене, щоби він передав се довірочно канцлерови.

Дня 27. липня Чернін доносить, що на послуханю в короля, промовляв, як йому поручено. Король відповів, що має такі самі погляди, як його стрий, але меньше поваги. Дальше сказав, що Братіяну хоче бути при евентуальнім поділі монархії, але не спричинити його.

Дня 29. липня Чернін доносить другий раз про свою розмову з Братіяну з 26. липня, в якій сказав йому, що мав враженє, що буде се одна з останних розмов з ним, бо певне знає, що Братіяну веде переговори з антантом і поділяє румунську публичну думку. Братіяну сказав, що хвилево не думає про війну, хоче бути тілько при тім, коли наше пораженє і так буде неминуче. Чернін доносить, що його діяльність має за ціль переконати Братіяну, що на випадок румунської зради німецькі війська будуть перекинені до Семигороду, а пів міліона Болгарів впаде до Румунії з заду.

Дня 5. серпня ґенеральний конзуль Фельнер телеґрафує, що чув, що в даним випадку взагалі не буде виданий окремий мобілізаційний приказ, бо Румунія в дійсности є вже готова.

Дня 7. серпня Буріян повідомив амбасадора Гогенльоге, що може Росіяни значнійшими силами впадуть до Румунії та що румунський опір проти сього тілько тоді може наступити, коли Братіяну буде знати, що ми на нарушене границі Росіянами відповімо таким самим кроком. Буріян вважає корисним, щоби Чернін устно висловив ся перед Братіяну в тім дусі, але тілько в порозуміню з німецьким правительством.

Кн. Гогенльоге повідомляє, що німецький посол в Букарешті одержить відповідні інструкції.

Дня 8 серпня Чернін повідомляє, що Братіяну в довшій розмові сказав йому, що територіяльною пропозицією на Буковині ми могли би богато помогти йому до вдержаня невтральности. Далі повідомляє Чернін, що він те бажане Братіяну рішучо відкинув, як тому, що знав становище Буріяна, так і тому, що є переконаний, що Румунія приняла би такі уступки, одначе пізнійше, коли-б уважала нас побитими, все-таки на нас напала би.

Другого дня Буріян телеґрафує Чернінови, що відповідало се його становищу, щоб на всяку пробу вимушеня зі сторони Братіяну відповісти рішучо що-до річи, а дуже приязно що до форми відмовою.

Дня 10 серпня Буріян повідомляє Черніна про інформації, по яким Румунія веде переговори з Росією про військову конвенцію, а з чотирма державами антанту про приступленє до війни, та що здаєть ся ще не осягнено згоди що до того, чи румунською умовою є офензива з Солуня. Не вільно нам збудити в Братіяну враженя, що ми вже знаємо, що рішене вже запало.

Дня 11 серпня Чернін довідуєть ся, що Братіяну не заключив умови з антантом і що настало певне напруженє з ним.

Дня 12 серпня доносить Чернін про слова короля, що він сподієть ся перебути ту крізу. Є відомости про великі покликаня. Тих, що явили ся, узброюють ся переважно в ночи, а військові формації ставить ся потайки на воєнні стопі.

Дня 12 серпня бар. Буріян в звязку з порученем, виданим 1 серпня в справі забезпеченя архивів консулярних, телеґрафує, що слід вислати незамітно курієрами до Відня найважнійшу часть тайних актів політичних. Того самого дня міністер поручає послови, щоби з відповідною обережністю звернув увагу короля, що Братіяну що-раз більше вмотуєть ся в переговори з антантом і що міг би зовсім вмотати ся, заки король був би ним поінформований.

Дня 22 серпня міністер поручає послови, щоби в тоні дуже поважним та все ще приязним Румунії вказав на те, що Румунія, лишаючи російську границю відкриту, робить на нашій і болгарській границі напружені воєнні приготовленя.

Відповідно до сих вказівок ґр. Чернін дня 26. серпня розмовляв з королем і дав до пізнаня, що хоча хочемо дружних відносин, то одначе дальше веденє румунських воєнних приготовлень катеґорично вимагає, щоби ми заняли рішуче становище. Король відповідає „питомим собі, неясним способом", що не почуваєть ся зобовязаним евентуальними умовами Братіяну, що одначе думає, що армія його не схоче спинити Росіян, якби хотіли перебитись через Румунію. Має король надію на Майореску, одначе не має певности, чи Майореску здобуде більшість в парляменті, хоча 90 проц. людности не хоче війни. Якщо престольна рада постановить невтральність, то завтрішний день доведе до розоруженя.

скали сухими експльозіями. Були се кулі дум-дум, яких ділане о много гірше чим звичайних.

Видно було, що ворог наступаючи на дві сотні послідної сторожі, острілює мости. Ми ждали ще з підпаленем мін. Не було надії, щоби ті послідні дві сотні відперли ворога; вони мали його здержувати, як довго було се можливе; ми ждали, щоби послідним уможливити перехід через ріку.

Нараз у віддали триста кроків, почули ми вороже „гурра!“ Се маса ворогів наступила на послідну сторожу.

Побіч моста стало пекло падаючих куль.

Відголоси недалеко наступу стихли; ми післали двох кінних, щоби подивили ся, що діє ся на дорозі, яка вела на міст.

За кілька хвиль вернули з доносом, що з села виходять вже ворожі війська і лиш дерева не дають нам їх побачити. Тоді оба скочили ми до мін, щоби як лиш побачивши ворожі, стежі, підпалити.

Були ми між двома рострільними. Наші обсадили вже три ями. За нами нові закопи і в них били понад наші голови машинові і звичайні кріси.

Я остав побіч моєї міни на зелізничім мості, мій товариш на дороговім, який піонїри крім міни, полили нафтою і покрили соломою. Двіста кроків від мене стояла при виході з села на перехрестю дороги і зелїзниці будка, якої мешканці втїкли.

Кулї падали все густїйше.

Нараз почув я голос товариша з дорогового моста: „Москалї виходять зза насипу 150 кроків“. Рівночасно ізза зелізничої будки висипали ся ворожі стрільцї, що гнали рівнож на міст. Кулї падали мов дощ.

„Підпалити!“ — кричу.

На сей крик здержує ся ворог, а ми лежачи на мостї; для охорони перед кулями підпалюємо льонт. Тимчасом зза млина з лївої сторони виїжджають козаки і стріляють з віддалї сто кроків, а піхота зза будки, видить горіючий льонт і вже сміє посувати ся...

Підпалили. Льонти, що горять найбільше 30 секунд, вже займились, час виїхати, скрити ся, щоб експльозія не розірвала без слїду.

Без думки про ворожі кулї, збігаю з моста, товариш з другого також, падемо під ослону насипу, і з запертим віддихом ждемо експльозії.

Нараз страшний гук, що заглушує, і тріск крісів і глухий зойк армат, здає ся, що земля розпадає ся в кусники, дим вкриває виднокруг, серед якого кровавим блеском розвиває ся огонь, политих нафтою слїдів дорогового моста з дерева. Міст зелїзничий лежить завалений у водї, констатую з товаришем степень знищеня і найвисший час втїкати, як довго дим криє нас перед ворогом. Кулї сиплять знов мов дощ, но мозок так якось „сціплений“, що годї про се думати.

Біжимо з товаришем, я до роверу, а він до коня.

Нараз паде і рівночасно підносить ся: „Я ранений в ногу“ — кричить. Здержую ся; він ще має силу вилїзти на коня, я сїдаю на ровер і в пеклї куль і диму, втїкаємо до власної рострільної, що лежить два клм. і сикає безнастанним огнем. Цїла сцена триває 5 мінут, но найменші подробиці вжирають ся в мозок, безпосередною силою враженя між житєм а смертю.

Тимчасом ворог сподїючись побіч мостів присутности війська, а бодай тих, що підпалили, спрямував в се місце сальву цілої батерії. Чули ми побіч себе тріск експльодуючих ґранатів, і наче через мраку бачив мого товариша, що ґальопував через поле рівнобіжно до дороги.

Рівночасно чую оглушуючий гук, а на плечах шутер, дерево і листє, і нараз з одного боку дороги, лежу разом з ровером по другім боцї.

Механїчно стаю, сїдаю на ровер, ще кілька хвиль і вже доїзджаю цїлий до власної рострільної.

Інстиктовно чую все ще шутер і кусники дерева на плечах, і аж тепер здаю собі справу, що побіч мене, дуже близько тріс ґранат, обсипав мене з землею, а тиск воздуха кинув на другий бік дороги. Мого товариша здибав вечером, як їхав в шпиталь; дістав в ногу рівночасно крісову кулю і кусник ґраната, щастєм холява уратувала лидку від цілковитого знищеня.

Побіч рострільної, що дотикала одним крилом зелїзниці, була стація, яку підчас мого побуту при мостї мої піонїри приготували до знищеня. Підпалено під огнем артилєрії всї бараки і будинки, висаджено у воздух огрівальню, кружальницю і водну стацію і аж тодї сїли ми на товарове авто, що підвезло нас до панцирного поїзду.

В. Г—ський.

В ночи ґр. Чернїн мав довгу розмову зо Братіяну, котрий заявив як найрішучійше, що хоче остатись, може остатись і останеть ся невтральним. Завтрішна рада престольна докаже, що він говорить правду. Раду сю скликано проти його волї. Братіяну зробив натяк, що Майореску хоче його повалити. Кількакратно заявляв, що Румунія вступить у війну тільки тодї, як буде зачіплена; такий намір він на певне приписує Болгарам.

Передостанним актом збірки є виповідь війни, доручена ц. і к. міністерству 27. серпня 3/49 вечером.

Останнїм актом є депеша, надіслана до бар. Буріяна ґр. Гадіком, послом в Стокгольмі, на прошене ґр. Чернїна, котрий їхав дорогою на Швецію. Доносить вона, що Росія дня 27. серпня поставила в Букарешті ультимат, роблячи з одного боку широкі обіцянки (Семигород, Банат Буковина, здаєть ся, також устє Дунаю), з другого грозячи наїздом 100.000 війська. Король поставив престольну раду супроти довершеного факту. Вже в хвилї, коли зібрала ся рада, окружено посольство військом. „Братіяну — каже депеша — ще коротко перед радою дав менї слово чести, що останеть ся невтральний, а в останній хвилї заслонив ся королем, щоби відхилити ся від відповідальности на випадок, якби пішло зле. Здаєть ся, що Братіяну волїв би був ще трохи пождати. Передбачений мною випадок, що антант міг би раптом присилувати до виступу, став дійсністю“.

НОВИНКИ.

— **Архикнязь у нїмецького цїсаря.** Архикнязь Карло-Франц-Йосиф був онодї у цїсаря Вільгельма в головній великій кватирі.

— **Смерть короля баварського.** Король Оттон нагло занедужав на кровотоки в жолудку і помер дня 10. с. м. о год. 8·50 вечером.

— **Архикнязь Фридрих на східнім фронтї.** По торжествах з поводу закінченя будови мостів на Вислї і відвідинах в Люблинї і ин. містах Архикнязь удав ся на східний фронт і відвідав ґрупи військ ґен. ф. Лїнзінґена, ґен.-полковн. ф. Терстіянського і ґен.-полк. ф. Бем-Ермолїя. В Золочеві — кінцевім пунктї подорожи — Арх. Фридрих довший час пробув у ґен. піхоти ф. Ебена, котрому особисто доручив орден зелїзної корони І. кляси. У вечері д. 9. с. м. Архикнязь повернув до місця осїдку Головної Команди Армії.

— **Комендант міста ґен.-майор ф. Рімль** отримав 14-дневний урльоп. Заступає його полковник бар. Маєр-Малї.

— **Втрати Норвеґії на морі.** Загальні втрати Норвеґії до нинїшного дня виносять 171 кораблїв поємности 235.000 тон.

— **Опал для Львова.** Міський заклад для достави опалу отримав в остатних днях більші запаси вугля і розпічне продажу його для публики вже за кілька днїв. Дальші транспорти вугля незадовго надійдуть.

— **Краєвий маршалок Незабітовський,** прибувши до Львова, приняв депутацію дідичів східної Галичини в справі виплати за реквізиції і воєнні чинитьби, а також правит. комісара радн. Грабовського.

— **Шкіра для Львова.** Делеґати львівської корпорації шевців повенули з Відня, діставши — завдяки зарядженям міністерств торговлї і публичних робіт — значну скількість шкіри на підошви. Дальші стараня корпорації в тоцї і на добрій дорозї.

— **Машини і знаряди рільничі по знижених цїнах.** Після оголошень в польських часописях удїляє правительство для рільників, котрі понесли через війну страти в мертвім господарськім інвентари опусти і кредити при закупнї нових машин і рільних знарядів, а також довготерміновий кредит.

Наші рільники, котрі мають намір докупити тепер дещо з мертвого інвентаря можуть зголошувати ся по близші інформації що до сего в „Краєвім Союзї господарсько-торговельних Спілок“, Львів вул. Зіморовича ч. 20., подаючи, о які машини чи знаряди хотять старати ся.

— **Праця для жінок.** На днях оголосила львівська етапова команда зазив до женщин, шоб зголошували ся до ріжних платних занять, які визначить ся їм. Успіх сього оголошеня є надзвичайний: від кількох днїв товплять ся перед будинком військ. команди при ул. Валовій сотки женщин; всї вони, старші жінки й молодї дївчата, терпеливо ждуть цїлими годинами своєї черги, щоб могти попросити о працю. Варто призадумати ся над сим, які саме причини й мотиви привели туди ті сотки охочих працювати женщин. Хоч і як богато тепер чорної нужди в містї і в краю, та певно не сама тільки нужда й недостаток велїли тим жіночим кадрам так вперто шукати працї бюрової й иньшої, без озираня ся на труд, пересуди і незвичність до твердого кирату щоденної працї, що у всякім разї був до недавна незавидним привілеєм мущин в більшій мірі як женщин. Душевний біль, моральні терпіня пригнали мабуть значно більше кандидаток перед військове бюро посередництва працї, як голод. Вистарчить пристанути на пів години поміж юрбою сього жадного занятя жіноцтва, прислухати ся до ведених тут доривочно розмов, щоб се зрозуміти. А хтоб ще в тому сумнївав ся, того впевнить зажурений вид більшої частини зібраних. Навіть на молодих жіночих лицях слїдно тут виразні познаки того, що одинока ще надія поневільного забутя, яке дає праця щоденна, безпросвітна, та систематична, була тут порадницею перед рішенем „почну працювати“. Так, яке-таке відвернеє уваги від власного терпіня як не на все, то бодай на якийсь час, — ось чого ждуть від працї ті, що їм війна загамувала або й знищила зовсїм родинне житє, забрала мужів, батьків, братів...

Є поміж ними і одиницї маючі, що на запити, длячого йдуть працювати, відповідають: „А щож маю почати?“ І вони праві. Нові враженя, нові заінтересованя і — час не вилїчать може їх душевних мук зовсїм, але напевно усмирять їх в такім бодай степени, що буде можливо зносити їх до тої пори, аж настануть красші повоєнні часи.

— **В справі браку соли.** Краєвий Видїл пояснює, що запаси соли в його складах, залежать головно від стану продукції соляних варниць, котрі в останних двох місяцях через брак вугля виварювали значно менше, як дотепер. Крім того, не розпоряджаючи перевозовими средствами, Краєвий Видїл за останних два місяцї не був в станї довезти до своїх складів стілько соли, щоби вдоволити нормальне запотребоване.

Се відносить ся до вареної, т. зв. „топкової“ соли. Що до меленої камінної з Велички і Бохнї, то Кр. Видїл і тепер дістає її правильно в скількости зближеної до звичайної.

Взагалї за останні два місяцї краєві склади соли достарчили замість 800 ваґонів вареної соли, лише 280 ваґонів, с. є. одну третину потрібної скількости.

Видїл Краєвий, як також скарбові власти від довшого вже часу роблять стараня в міродатних кругах в справі урухомленя соляних варниць, а прихильне відношене зі сторони відповідних властий подає надію, що недостачі соли в найблизшім часї не буде.

— **З днїв стрілецької слави.** В кервавих боях зведених дня 3. і 4. вересня мала третя сотня І-го куріня слїдуючі втрати: четар (сот.) Василь Кучабський (в полонї), хорунжий Михайло Матчак (в пол.), підхор. Михайло Мінчак (ранений), десятник Михайло Савчин (в пол.), вістун Іван Кобрин (в пол.), вістун Дмитро Тиранський (невідомо), ст. стрілець Іван Кліпко (ранений), вістун Іляpій Войтків (ран.), ст. стр. Олекса Стець (ран.), ст. стр. Зенон Коропецький (ран.), ст. стр. Йосиф Вовчук (ран.), ст. стр. Стефан Столяр (в пол.), стр. Панько Андрусїв (ран.), стр. Теодор Артим (нев.), стр. Стэфан Андрушко (в пол.), стр. Михайло Бiлейчук (нев.), стр. Никифор Чеканчук (нев.), стр. Михайло Геркалюк (нев,), стр. Петро Геркалюк (нев.), стр. Гриць Цопа (нев.), стр. Іван Цимбалїстий (ран.), стр. Пилип Хибінь (ран.), стр. Станислав Чубко (ран.), стр. Василь Дячук (нев.), стр. Андрій Дручків (ран.), стр. Дмитро Видилюк (ран.), стр. Іван Дуленьчук (нев.), стр. Петро Драбан (нев.), стр. Дмитро Філяк (вбитий), стр. Петро Форґіль (ран.), стр. Никола Фреядій (ран.), стр. Олекса Гіблинський (нев.), стр. Василь Губчук (нев.), стр. Василь Гнїдий (ран.), стр. Петро Головатий (ран.), стр. Омелян Голян (ран.), стр. Іван Гладуняк (нев.). стр. Михайло Гальчик (ран.), стр. Петро Івашко (ран.), стр. Стеф. Крушельницький (нев.), стр. Ілько Кіндрат (нев.), стр. Онуфрій Катів (вбит.), стр. Іван Кубайло (ран.), стр. Іван Крушик (ран.), стр. Олекса Костїв (ран.), стр. Михайло Куцїй (вбит.), стр. Іван Лесїцький (ран.), стр. Мих. Насташинський (ран.), стр. Гриць Надрічний (вбит.), стр. Іван Опришко (ран.), стр. Дмитро Олійник (ран.), стр. Петро Олексїв (нев.), стр. Стефан Пеленський (нев.), стр. Антін Павловський (ран.), стр. Іван Паньків (нев.), стр. Адам Павлюк (ран.), стр. Теодор Рибак (ран.), стр. Іван Стахів (нев.), стр. Олекса Семотюк (нев.), стр. Йосиф Сличинюк (нев.), стр. Іван

Шалата (нев.), стр. Павло Старчук (ран.), стр. Теодор Соколик (ран.), стр. Теодор Шавінський (ран.), стр. Василь Сойко (вбит.), стр. Іван Шкретка (вбит.), стр. Василь Шабан (ран.), стр. Гриць Тасак (нев.), стр. Йосиф Вовк (ран.), стр. Іван Віткович (нев.), стр. Гриць Возьняк (ран.), стр. Волод. Жовняр (ран.), стр. Семен Загаєвич (ран.), стр. Николай Зорейко (ран.), стр. Николай Голодрицький (нев.), стр. Олекса Налишин (нев.), стр. Василь Нагніт (нев.), стр. Волод. Назаревич (ранен).

— **Підвисшенє акцийого капіталу австро-угорського Банку з 100 на 130 міліонів корон** — ухвалено на останніх його надзвичайних загальних зборах.

— **Утворенє апровізаційного уряду.** Дневники повідомляють, що в міністерстві внутрішних справ для полагоджуваня апровізаційних справ утворено осібний уряд, котрий має назву — „Апровізаційний (харчевий) уряд ц. к. Міністерства внутрішних справ“. Президентом його заіменовано секційного шефа Келлера, віце-президентом радника двору бар. Фріза. Начальний провід в сім уряді, котрий вже розпочинає свою діяльність, застережений міністрови внутрішних справ.

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, дня 13. жовтня 1916.

Нині: 13. жовтня гр.-кат. Григорія Вел., римо-кат. Едварда кр.

Завтра: 14. жовтня гр.-кат. Покр. П. Б., римо-кат. Калікста.

○ Членів „Українського Комітету помочи для ранених жовнірів“ та „Комітету Великодних дарунків“, як рівнож усіх охочих до праці Пань, просить ся прибути на сходини, що відбудуть ся в суботу, дня 14. с. м. о год. 5 по полудни в салі тов. „Захоронка“ вул. Руська ч. 3. 2—2

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 12. жовтня 1916.

На східнім фронті.

Коло проваля Вулькан розбили ся румунські наступи. В околиці Кронштату (Брассо) неприятель приневолений був відступити в напрямі границі. В остатніх днях спіймано тут 18 офіцирів, 639 вояків, захоплено 1 тяжку армату, 5 скорострілів і богато военного матеріялу. Також в горах Ґерґені і по обох сторонах верхів ріки Мароша опір Румунів зломано. Війська наші переслідують неприятеля.

На північ від Солотвини в Східній Галичині відбито російський наступ.

На італійськім фронті.

Також вчера — на третій день великої боротьби піхоти — на південнім крилі фронту на Побережу наші війська утримали свої становиська перед напором неприятеля. На північ від Віппах і на південь від сеї ріки аж до околиці Локвиці відперто всі наступи Італійців. На схід і на південь від Опачіаселлі неприятель зискав на терені. Новавесь попала в його руки. Далі на південь аж до моря неприятель кілька разів вдирав ся до поодиноких частин фронту, одначе кождий раз його відкинено. Альпейскі війська знов відзначили ся в боротьбі. Число полонених Італійців побільшило ся на 2.700.

На окремі місця каринтійського і тирольського фронту слабші неприятельські відділи робили даремно спроби наступу. На Пазубіо, де нашу позицію цофнули ми з Кольмаґон на узгірє Роіте, день і ніч проминули спокійно.

На півд.-східнім фронті.

Нічого важного.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

Семигородський фронт:

В долині Маруші неприятель не видержав нашого окружаючого наступу. Він починає подавати ся в зад також і далше на півночи. Ми розвели погоню за ним на цілім східнім фронті.

II-га румунська армія відкинена до пограничних становиськ. В гірських боях 2 останних днів впали нам в руки 18 офіцирів, 639 рядових, одна 10-цм. армата, 5 скорострілів, богато муніції і крісів. Ворожі приступи по обох боках Вульканського провалу відперто.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена:

Положенє незмінило ся.

Фронт македонський:

Богато непр. наступів на Церній не повело ся. Також на захід і на схід від Вардару неприятель наступав безуспішно.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймованє зубів без болю і пльомбованє.

Штучні зуби в кавчуку і золоті.

Українським Січовим Стрільцям роботи виконує ся даром.

Зголошувати належить ся у асистента Наса.

Адвокат

Др. Ізидор Голубович

перенїс канцелярію з Тернополя

і веде її

у Львові, ул. Руська ч. 3. I. пов.

Оголошеня.

Хто знає, де є Катерина Дідич зі Львова-зволить донести на адресу: Юлія Ленард ул. Городецька ч. 62, за винагородженем.

Касю! Маня і Оля плачуть безнастанно, подай адресу. Мама. — Касю вертай! Іван. 2—3

Інтел. молодий мужчина, вільний від війська, правник, знає касовість, прийме зараз посаду в інституції фінансовій або иньшім бюрі особливо на провінції. Зголошеня під С. К. до Адміністрації.

Замовляйте

український ілюстрований

::: КАЛЄНДАР :::

для українських еміґрантів жовнірів і селян на звичайний рік

1917

який видає „Український Жіночий Кружок“ в Ґмінді, і коштує лише 70 с вже з пересилкою.

За попереднім надісланєм гроший висилаєть ся:

10 примірників	6·50	К
20 „	13·—	„
50 „	30·—	„
100 „	55·—	„

Замовляти на адресу: **Ольга Бачинська,** K. k. Barackenlager — Gmünd, N. Ö.

!! Найдешевший український календар !!

160 сторін друку, 20 ілюстраций. 2—30

Здібних аґентів за кавцією, пошукує до закупна господарських продуктів в краю „Краєвий Союз господарських торговельних Спілок“, Львів, вул. Зіморовича ч. 20. 1—2

Робітня слюсарська Михайла Стефанівського у Львові, ул. Варстатова ч. 10, або ул. Кордецького ч. 43, прийме кількох хлопців до науки. 1—4

Великий

Календар „Просвіти“ на 1917 р.

Появить ся вже з початком слідуючого місяця. Замовленя і гроші приймає вже тепер Канцеляія Товариства „Просвіта“ Львів, Ринок ч. 10.

Хто скорше замовить і пришле гроші, скорше дістане календар.

Ціна К 2.—, для членів, що зложили вкладку за 1916 р. лише 1·50 сот.

Висилає ся лише за готівку. На порто звичайне належить прислати 30 сот., рекомендоване 55 сот.

Земельний

Банк Гіпотечний

Спілка акційна у Львові

Підвалє ч. 7.

Конто почт. Щадн. ч. 116.984.

Жирове Конто в Австр.-угор. Банку.

Складайте ощадности взагалі зайві гроші на процент, щоби кожня корона могла служити народньому господарству, та вам приносити зиск, а не марнувала ся.

Акційний капітал . . . К. 1,300.000

Резерви Банку 300.000

Приймає вкладки на біжучий рахунок від К. 10·— на 4 проц.

Уділяє гіпотечні і вексельові позички.

Виплачує купони від заставних листів.

Вимінює по користнім курсі російські рублї і німецькі марки.

Певність льокації запоручують: акційний капітал Банку і резерви.

На жадане висилає посвідкі зложеня (чеки) Почтової Щадниці.

Не минайте а перечитайте!

Чи варто за невеликі гроші в тих тяжких часах розвеселити ся?

Певно кождий скаже, що варто.

За 1 К. 80 сот. можна 900 рази засміяти ся!

Саме тепер вийшла обємиста книжка (девять аркушів друку), котра містить в собі 900 словами девятьсот

Дотепів, вигадок і жартів.

Хто хоче розвеселити ся, а таких в теперішнім часі буде певно богато, нехай чимскорше спровадить собі сю книжку, бо задля великої дорожні і браку паперу наклад зглядно невеликий. Сю справді на часі книжку видало Товариство „Просвіта“. Канцелярія Товариства у Львові (Ринок ч. 10) висилає еї безпроволочно тому, хто пришле переказом на саму книжку 1 К 80 с. (Члени „Просвіти“, що заплатили вкладку, платять тілько 1 кор. 30 сот.), а на рекомендовану пересилку 35 сот.

Оправлений в полотно примірник коштує без почтової пересилки о 50 сот. більше.

Радимо спішити ся!

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.